

Concept van de les “17 DOELEN”

Doel van de les: kennismaken met en bewust worden van de 17 Werelddoelen van de VN en daarbij een handelingsperspectief bieden waar de kinderen mee aan de slag kunnen.

Kinderen worden aangemoedigd om eigen oplossingen aan te dragen en die te verspreiden in de school en op social media. #17doelenles. Een mooi moment om deze les te geven is aan het begin van het schooljaar (tussen 25 september SDG action Day en 8 oktober Dag van de Duurzaamheid).

Doelgroep: kinderen bovenbouw basisonderwijs groep 7-8 (10-13 jaar) en hun leerkrachten.

Vorbereiding les:

- Haal het pakketje met de 17 Werelddoelen (A-4 formaat) en een stapel post-its (groen en rood) op bij het CNME, neem het mee naar school en hang de Werelddoelen vóór de les op in de klas. Doe dat op plekken waar later in de les ook nog post-its bij kunnen worden geplakt.
- Laat de docent de Powerpoint Presentatie (.....) op het smartboard klaar zetten (hierin zitten o.a. alle links naar de filmpjes). CNME zorgt ervoor dat alle docenten deze presentatie vooraf ontvangen hebben.
- Tijdsduur van de les als onderstaande planning wordt gevolgd: **ongeveer 1 uur**
- Vraag de leerkracht om foto's te maken van de les en die op social media te plaatsen. Laat kinderen of de leerkracht ook een stukje maken voor de schoolkrant en/of communicatie met de ouders. En vraag of de organisatie van de Maastrichtse *SDG Global Day of Action* deze teksten / foto's mag gebruiken.

Opbouw van de les:

1. Stel jezelf voor aan de groep en geef heel kort relevante info over jouw beweegredenen om nu voor de klas te staan om de kinderen iets te vertellen. (3 min)
2. Vertel dat er vandaag (25 sept) reden is voor een feestje: de verjaardag van de Werelddoelen die in 2015 zijn vastgesteld door 193 landen van de Verenigde Naties. Ze worden vandaag 5 jaar. Er wordt op diverse scholen deze les gegeven. (2 min)
3. Filmpje Werelddoelen: Zie “Bronnen, filmpje a)”
<https://www.youtube.com/watch?v=1eOHKMPCFYQ> (2 min)
4. De 17 Werelddoelen zijn het vervolg op de Millenniumdoelen.
Heeft het eigenlijk wel zin om dit soort doelen te stellen? Maw, bereiken we er ook iets mee? Om dit duidelijk te maken doen we een korte quiz (zie bijlage 1). Bij de nabespreking van deze 3 vragen worden de antwoorden gegeven via de website bij “Bronnen j)”:
<https://www.cordaid.org/nl/goednieuws/>
Bespreek gezamenlijk welke conclusie de kinderen hieraan verbinden (10 min).
5. Werkvorm in tweetallen. De kinderen gaan nadenken over de volgende vraag:
Wat zijn volgens jullie de grootste problemen waar wij als mensheid op dit moment mee geconfronteerd worden?
Moedig de kinderen aan om na te denken vanuit het perspectief van de ander. Bijvoorbeeld door hen het volgende mee te geven: **Probeer daarover na te denken alsof je de president van een groot land bent.**
NB₁: De kinderen schrijven elk probleem op één **RODE** post-it (per post-it: 1 probleem). Max 5 post-its per tweetal. (10 min).

NB₂: Bijlage 2 geeft een beknopt overzicht van de huidige wereldproblemen.

6. Wijs de kinderen op de 17 SDG's (Werelddoelen / Global Goals) die in de klas ophangen en laat ze vervolgens samen nadenken/praten over de relatie tussen het probleem dat zij op de post-its hebben bedacht en de Werelddoelen. (2 min)
7. Vraag de kinderen om hun post-its bij het bijbehorende Werelddoel te plakken. Let op eventuele discussies die ontstaan en ga daar in de nabespreking eventueel op in. (5 min)
8. Bespreek met de hele groep wat hen opvalt: ga eventueel in op hun opmerkingen en laat kinderen ook reageren op elkaars opmerkingen. (5 min).
9. Individuele opdracht (handelingsperspectief): *Wat ga je zelf doen om een bijdrage te leveren aan het behalen van de 17 Werelddoelen? Bedenk één actie die je de komende 2 weken "echt" gaat doen. En denk eraan: alle kleine beetjes helpen. (5 min bedenktijd). Schrijf je voornemen(s) op een GROENE post-it (als je wilt, mag je je naam erbij schrijven) en hang die op bij het Werelddoel dat erbij hoort.*
10. Plenair voor kids die dit willen bespreken (maar het mag ook privé blijven): enkele acties voor het voetlicht brengen (6 min).
11. Afsluitend filmpje over de Werelddoelen (zie "Bronnen k"): <https://vimeo.com/194040134> (5 min)
12. **Afronden van de les:** vraag aan de kinderen wat ze ervan vonden. Noteer tops en tips voor jezelf zodat we die (als lesgevers) later met elkaar kunnen delen. Geef aan dat er over 2 weken, op 10-10, de landelijke *Dag van de Duurzaamheid* plaatsvindt.

Social Media / deel dit met de wereld:

- Opdracht na afloop van de les "17 doelen": *Maak een (klasse-)filmpje van max 2 minuten over hoe jij bijdraagt aan de Werelddoelen en deel dat via nieuwsbrieven e.d. met de ouders van de school, indien mogelijk via Sociale Media en/of stuur dat vóór 09-10 (Dag van de Duurzaamheid) op naar het CNME (john.steijns@cnme.nl).*

Bronnen:

- a) Inleidend filmpje voor kids: <https://www.youtube.com/watch?v=1eOHKMPCFYQ>
- b) Uitleg over Ecologische voetafdruk: <https://www.youtube.com/watch?v=vVBiAvjJwn4>
- c) Zelf testen van je ecologische voetafdruk: <http://voetafdruktest.wnf.nl/>
- d) Een duidelijke uitleg over CO2: https://www.youtube.com/watch?v=Z_OVinEflso
- e) <https://www.youtube.com/watch?v=1ttQZ57zvvY> (Emma Watson en de SDG's – Engelstalig)
- f) <https://www.youtube.com/watch?v=p2hyQRs83EE> (Malala en the SDG's – Engelstalig)
- g) <https://www.youtube.com/watch?v=PqxMzKLYrZ4> (Klimaatopwarming voor kids met Ned ondertiteling).
- h) hoe scoort Nederland op de Werelddoelen: <https://www.17doelendiejedeelt.nl/>
- i) Over het effect van de Millenniumdoelen en het nut van de Werelddoelen: <https://www.cordaid.org/nl/goednieuws/>
- j) Film met voorbeelden van jonge mensen in actie voor de SDG's met Ned ondertiteling: <https://vimeo.com/194040134>
- k) Filmpje over de 7 Kinder Global Goals: <https://vimeo.com/295769598>
- l) The World's Largest Lesson: <http://worldslargestlesson.globalgoals.org/>
- m) SDG-Doelen en -targets: Appendix A (pag 44-51) van Sustainable Development Goals in Nederland. https://www.pbl.nl/sites/default/files/downloads/pbl-2016-sustainable-development-goals-in-nederland_1798.pdf

Delen op Sociale Media:

Maak een foto van je activiteit (denk aan AVG / privacy: als je twijfelt, vraag een docent waar je les geeft) en deel die via Instagram, Facebook etc.

Geef daarbij aan:

1. Wat je doet, of
2. Wat je gaat doen, of
3. Welk idee je hebt om de Agenda 2030 te verwezenlijken

Achtergrondinfo voor de lesgevers:

De SDG's (Sustainable Development Goals oftewel Werelddoelen) zijn duurzame ontwikkelingsdoelen die werden opgesteld door de Verenigde Naties. We moeten er naar streven om deze doelstellingen wereldwijd te behalen tegen 2030. Hier zijn geen voorwaarden aan verbonden. Het is enkel een actieplan dat ons moet helpen om een duurzame planeet te creëren. Het actieplan wordt ook wel Agenda 2030 genoemd. Wat betekent dit voor ons? Iedereen zal zijn steentje moeten bijdragen. Mensen moeten warm gemaakt worden om duurzame keuzes te maken en positieve acties te ondernemen.

Op 25 september 2015 werden de SDG's aangenomen door de VN. 193 lidstaten tekenden uiteindelijk het akkoord voor Agenda 2030.

De doelen vormen één geheel maar focussen wel op 3 dimensies: het economische, het sociale en het ecologische. De 17 SDG's zijn gekoppeld aan 169 targets die men hoopt te bereiken tegen 2030.

De 17 SDG's kunnen opgedeeld worden in 5 grote thema's:

1. Mensen
2. Planeet
3. Welvaart,
4. Vrede
5. Partnerschap.

Online hebben 7,8 miljoen mensen meegestemd op hun favoriete thema's.

De SDG's zijn vrijblijvend en niet bindend. Er is wel grote politieke en morele druk om de Agenda te realiseren.

Meer info over de **SDG-Action Day** in Maastricht: <https://www.actforglobalgoals.eu>

De 7 Kinder Global Goals

Tijdens deze les hanteren we de 17 doelen zoals ze zijn vastgesteld door de VN; in Nederland zijn deze onlangs 'vertaald' in 7 Kinder Global Goals.

Tijdens de *Dag van de Duurzaamheid* (10-10) zal hier uitgebreid aandacht aan gegeven worden. Voor wie alvast een kijkje wil nemen, zie:

1. Gezond en happy (<https://vimeo.com/295770902>)
2. Beter Benutten (<https://vimeo.com/295770872>)
3. Schone energie (<https://vimeo.com/295771004>)
4. Schone Natuur (<https://vimeo.com/295771032>)
5. Gezonde Bron (<https://vimeo.com/295770941>)
6. Alles rond (<https://vimeo.com/295770796>)
7. Goed met geld (<https://vimeo.com/295770977>)

Gehanteerde definitie van duurzaamheid:

Duurzaamheid betekent dat je rekening houdt met wat mensen, die na jou leven, nodig hebben zodat ook zij fijn op deze aarde kunnen leven. En dat je waardering hebt voor andere mensen en alles wat in de wereld om je heen bestaat. Duurzaamheid betekent niets meer en niets minder dan 'blijde mensen op een gezonde aarde' en 'er is altijd genoeg voor iedereen'.

Locatie's van de scholen

Een mooie overzichtskaart met adressen (en nog veel meer) van alle basisscholen in Maastricht:

<https://1000scholen.nl/zoeken/basisscholen/limburg/maastricht?&page=2>

Legitimering van deze les / koppeling met de SDG's

In de verklaring "Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development" van de VN (<https://www.sdgnederland.nl/wp-content/uploads/2016/10/17-Doelstellingen-Om-Onze-Wereld-Te-Transformeren.pdf>) is onder punt 25 de volgende tekst opgenomen:

"25. We verbinden ons ertoe om inclusief en billijk kwaliteitsonderwijs aan te bieden op alle niveaus – kleuter-, lager, middelbaar en hoger onderwijs, technische opleidingen en beroepsonderwijs.

Alle mensen, ongeacht geslacht, leeftijd, ras of etniciteit, en personen met een handicap, migranten, inheemse bevolkingen, kinderen en jongeren, in het bijzonder zij in kwetsbare situaties, zouden toegang moeten kunnen hebben tot levenslange opleidingskansen die hen moeten kunnen helpen om de nodige kennis en vaardigheden te verwerven die nodig zijn om kansen te benutten en ten volle te kunnen deelnemen aan de maatschappij.

We streven ernaar om de kinderen en jongeren een gunstige omgeving aan te bieden waarin zij hun rechten en capaciteiten ten volle kunnen benutten, waarbij we onze landen helpen om het demografisch dividend te verzilveren, onder andere via veilige scholen en samenhangende gemeenschappen en families."

Door het aanbieden van dit lesprogramma leveren we een bijdrage aan Werelddoel 4: "Verzekert gelijke toegang tot kwaliteitsvol onderwijs en bevordert levenslang leren voor iedereen".

Met name target 4.7 is bij deze les van toepassing:

"4.7 Er tegen 2030 voor zorgen dat alle leerlingen kennis en vaardigheden verwerven die nodig zijn om duurzame ontwikkeling te bevorderen, onder andere via vorming omtrent duurzame ontwikkeling en duurzame levenswijzen, mensenrechten, gendergelijkheid, de bevordering van een cultuur van vrede en geweldloosheid, wereldburgerschap en de waardering van culturele diversiteit en van de bijdrage van de cultuur tot de duurzame ontwikkeling."

Bijlage 1: Quizvragen bij Opbouw Les punt 4.:

1. Hoeveel procent van alle kinderen in ontwikkelingslanden gaat anno 2018 naar school?
 - a. Bijna iedereen (90 procent)
 - b. Ongeveer de helft (45 procent)
 - c. Ongeveer twee-derde (69 procent)

2. Hoeveel procent van alle mensen op deze wereld heeft toegang tot schoon water?
 - a. 66 procent
 - b. 88 procent
 - c. 93 procent

3. Hoeveel procent van alle kinderen op de wereld onder de vijf jaar sterft nog?
 - a. 18 procent
 - b. 4 procent
 - c. 53 procent

Bijlage 2: Problemen waar de mensheid op deze wereld mee te maken heeft.

- Poverty / **Armoede**.
- Inequality between countries / **Ongelijkheid tussen landen**.
- Hunger / **Honger**.
- Poor health and disease / **Slechte gezondheid en ziektes**.
- Dirty water/ **Vervuild, verontreinigd water**.
- Lack of sanitation / **Gebrek aan sanitaire voorzieningen (wc's – riolering – etc)**.
- Poor education – some children can't go to school / **Slecht onderwijs – sommige kinderen kunnen niet naar school**.
- Low-paying and not enough jobs / **Te lage lonen en niet genoeg banen**.
- Low economic growth – countries do not earn enough money to pay for everything their people need / **Te weinig economische groei**.
- Gender inequality – men and women are treated differently and not given the same opportunities / **Ongelijke behandeling van jongens en meisjes**.
- War, fighting and instability / **Oorlog, rellen en instabiliteit**.
- People don't feel safe / **Mensen voelen zich niet veilig**.
- Violence between people / **Geweld tussen mensen**.
- Corruption and injustice / **Corruptie en onrecht**.
- No respect for human rights / **Geen respect voor mensenrechten**.
- Countries never work together or agree on anything / **Landen willen niet samenwerken of zijn het nergens over eens**.
- Not enough energy for everyone to live comfortably / **Niet genoeg energie voor iedereen om comfortabel te leven**.
- Weak infrastructures, poor technology and communications / **Zwakke infrastructuur, geen afdoende technologie en communicatiemiddelen**.
- Un-safe towns and cities / **Onveilige steden**.
- Unsustainable cities that consume more than the world can produce / **Onduurzame steden**.
- There's too much wastage of resources and not enough re-cycling / **Verspilling van grondstoffen en onvoldoende recycling**.
- Climate change / **Klimaat ontwrichting**.
- Polluted seas and oceans / **Verontreinigde zeeën en oceanen**.
- Damaged habitats / **Beschadigde leef- en woongebieden**.
- We have limited access to technology and expensive mobile phones and computers / **Beperkte toegang tot modern communicatie-technologie**.
- People don't feel they are protected properly / **Mensen voelen zich niet voldoende beschermd**.
- Population growth / **Overbevolking**.
- Obesity / **Obesitas – overgewicht**.
- Racism / **Racisme**.
- Breakdown of communities / **afbraak van leefgemeenschappen**.

Bijlage 3: De Werelddoelen van de VN

INFOKAART

De SDG's – Sustainable development goals of de duurzame ontwikkelingsdoelen

De duurzame ontwikkelingsdoelen zijn 17 wereldwijde doelstellingen die onze planeet en het leven er op moeten beschermen.

<p>1. Geen armoede
Stop armoede overal en in elke vorm.</p>	<p>10. Ongelijkheid verminderen
Gelijke rechten en kansen voor iedereen.
Meer gelijkheid tussen landen.</p>
<p>2. Geen honger
Stop honger, iedereen heeft voldoende voedsel.</p>	<p>11. Duurzame steden en gemeenschappen
Veilige en leefbare steden voor mens en natuur.</p>
<p>3. Goede gezondheid en welzijn
Iedereen kan gezond leven en voelt zich gelukkig.</p>	<p>12. Verantwoorde consumptie en productie
Producten en voeding maken met respect voor mens en natuur. We verbruiken minder dan wat de natuur ons biedt en vermijden afval.</p>
<p>4. Kwaliteitsonderwijs
Alle kinderen krijgen goed onderwijs. Iedereen krijgt de kans om zijn leven lang bij te leren.</p>	<p>13. Klimaatactie
De klimaatverandering tegengaan en de gevolgen van de klimaatverandering aanpakken.</p>
<p>5. Gendergelijkheid
Gelijke rechten voor mannen en vrouwen.</p>	<p>14. Leven in het water
Beschermen van het leven in rivieren, zeeën en oceanen.</p>
<p>6. Schoon water en sanitair
Zuiver en betaalbaar drinkwater voor iedereen.
Propere toiletten en wasplaatsen voor iedereen.</p>	<p>15. Leven op het land
Beschermen van het leven op land. Voldoende ruimte teruggeven aan de natuur.</p>
<p>7. Betaalbare en duurzame energie
Iedereen heeft toegang tot betaalbare energie zonder schade aan de natuur te berokkenen.</p>	<p>16. Vrede, veiligheid en sterke publieke diensten
Iedereen heeft een veilige plaats om te leven.
Beschermen van de rechten van alle mensen.
Voldoende ondersteuning voor iedereen.</p>
<p>8. Eerlijk werk en economische groei
Werk voor iedereen met respect voor mensenrechten en het milieu.</p>	<p>17. Partnerschap om doelstellingen te bereiken
Samenwerken om de 16 vorige doelstellingen te realiseren.</p>
<p>9. Industrie, innovatie en infrastructuur
Een evenwicht tussen ruimte voor de mens en ruimte voor de natuur. Milieuvriendelijke industrie en onderzoek om dit te bevorderen.</p>	

